

Aalto-yliopisto
Insinööritieteiden
korkeakoulu

Mitä tiet kestävät – ovatko massat maksimissaan?

Leena Korkiala-Tanttu 10.5.2017

Esityksen sisältö

- Taustaa
- Uusimpia tutkimustuloksia
- Paripyörä – yksittäispyörä
- Kokonaismassat
- Akselimassatutkimukset
- Huokosvedenpaineen kertyminen
- Yhteenveto ja tulevaisuuden haasteet

Taustaa

- Syksystä 2013 alkaen ajoneuvoyhdistelmien kokonaispainoa (ja muita mittoja) nostettiin pysyvästi.
- Sen lisäksi erikoislupia neljälle metsäpuolen HCT (High Capacity Transport)-kokeilurekalle (2x 84 tn + 96 ja 104 tn). Alkusyksystä tulossa yksi lisää.
- Kaikkiaan Trafi on antanut erikoislupia 31 suureen yhdistelmään, myös malmipuolella.
- Kokonaispainojen noston taustalla tavoite parantaa kulutustaloutta, pienentää polttoainekulutusta ja CO2 päästöjä.
- Mahdolliset uhat: **tieverkon**, rakenteiden ja siltojen rappeutumisen kiihtyminen sekä liikenneturvallisuus

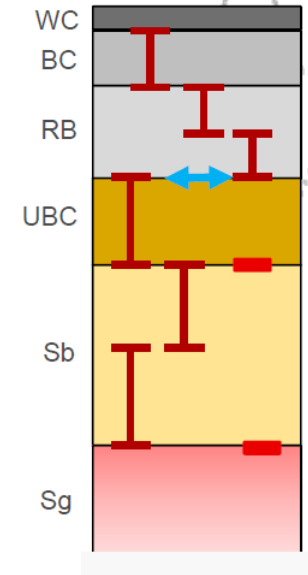
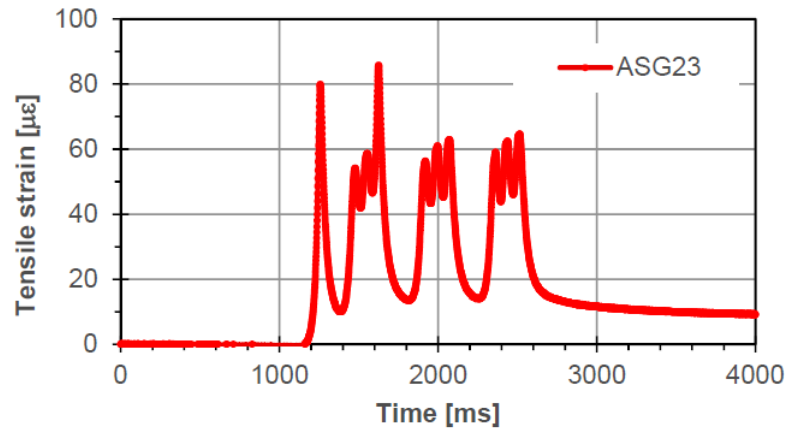
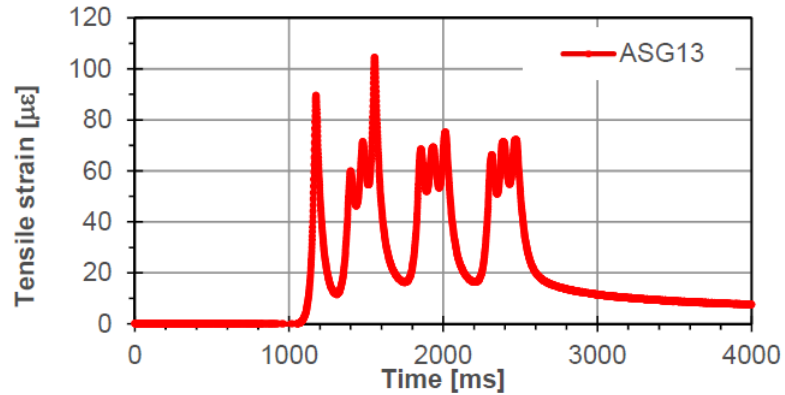

Uusimpia tutkimustuloksia, Svappavaara VTI

- Testialue 10 akselisten malmirekkojen, kokonaispaino 90 tn vaikutusten arvioimiseksi. Neljä koealuetta, eri materiaalit
- Rakennettu 2012, mittauksia 2012 – 2015. Tutkimus jäi kesken kun kaivos lakkautettiin taloudellisista syistä.
- Tavoitteena oli verrata neljän koealueen käyttäytymistä, tutkia yleensä päällysrakenteen käyttäytymistä raskaan liikenteen alla ja luoda pohjaa mallinnusmenetelmille, joiden avulla rakenteen käyttäytymistä voidaan paremmin arvioida.

Tuloksia: vetojännitys päällysteen alapinnassa

Aineisto: Sigurdur Erlingsson VTI

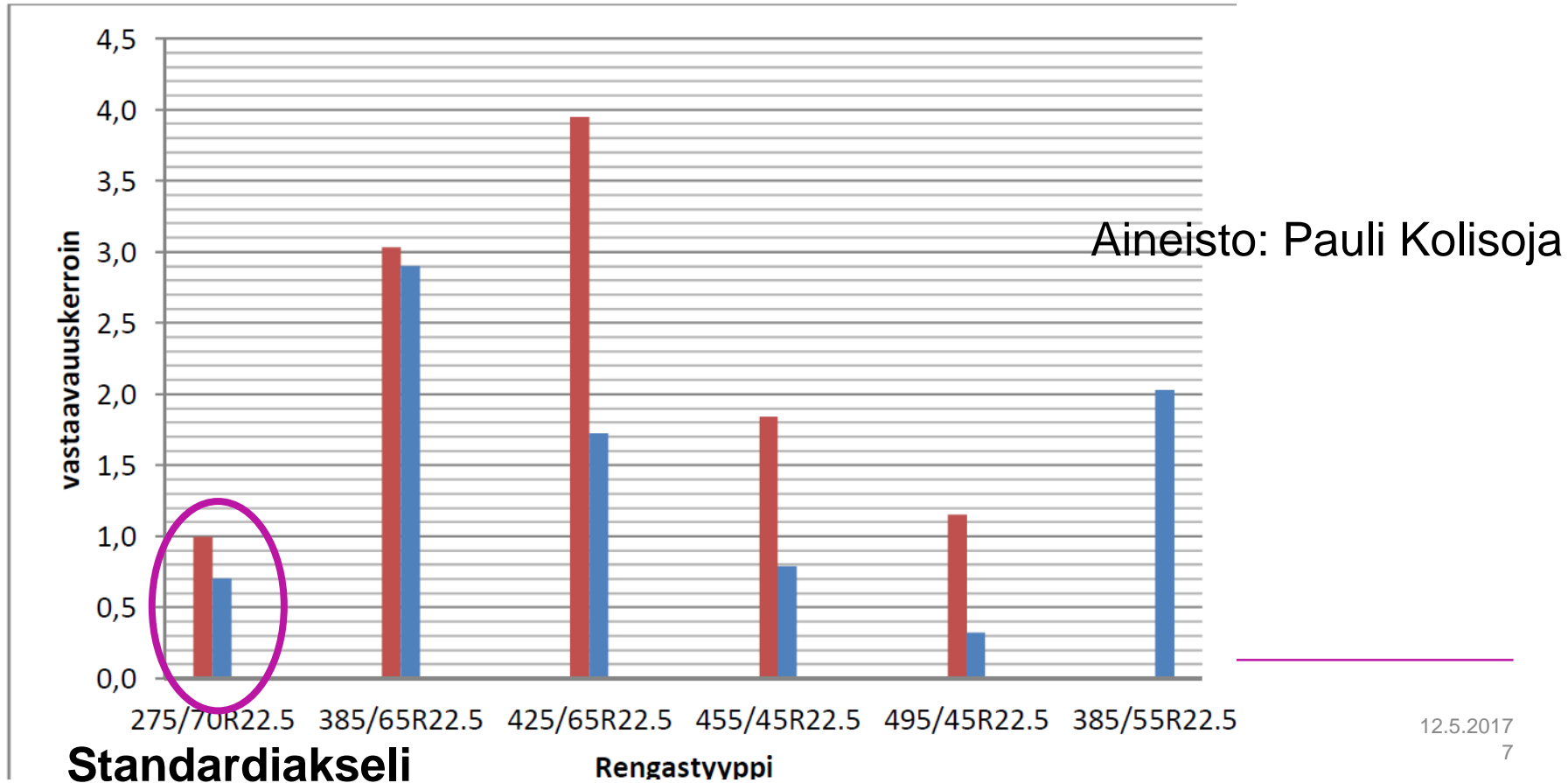

Pari- vai yksittäispyöriä?

- Koemittauksia Vesilahdella 2015 instrumentoidusta tieosuudesta (mm. TTY)
- Testattiin erilaisia rengastuksia (pari 2 x 275, super single 385 ja 425, wide base 455 ja 495)
- Johtopäätös: rengastuksella selvä vaikutus, lähtöoletusten mukaan yksittäispyörä aiheuttaa lähes poikkeuksetta suurempia rasituksia koko tierakenteelle kuin paripyörä.
- Akselipaino vaikuttaa myös merkittävästi (8 tn vs. 10 tn)
- Rengastus vaikuttaa ohutpäällysteisellä tiellä pohjamaahan asti.
- Suuresta ilmapaineesta voi aiheutua paikallisia jännityshuippuja.

Kuormitusvastaavuuskertoimet verrattuna standardiakseliin (10 t pp)

Oikeanpuoleisin pylväs kuvaa vetoauton eturengasta, jolla akselipaino oli 7,4 t.

Akselimassatutkimukset

- Tutkimus tehtiin vuosina 2013-2014 (Destia)
- Havainnot 2372 ajoneuvosta sisältäen myös uusia ajoneuvomassoja
- Päivitetyt kuormituskertalukukertoimet

=> Siirtyminen uusien painojen ja ajoneuvotyyppien käyttöön on ollut paikoin nopeata

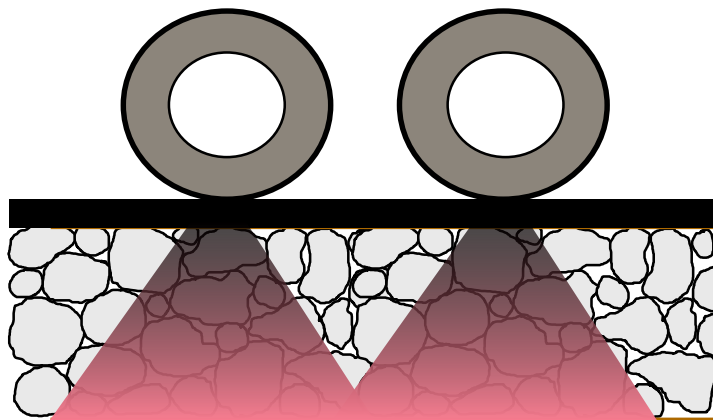
=>Kantavuuslaskentaohjeen ja siltojen suunnittelukuormien päivittäminen

=>Siltojen väsymismitoitusmenetelmän kehittäminen

Kuormausaste	Ajoneuvoryhmä			
	Kaip	Kapp	Kavp1	Kavp2
Tyhjät	0.62	0.48	0.69	0.70
Puolityhjät	0.70	1.02	1.60	1.01
Täydet	1.28	1.86	3.54	2.56
Keskimäärin	0.88	1.29	2.46	1.83

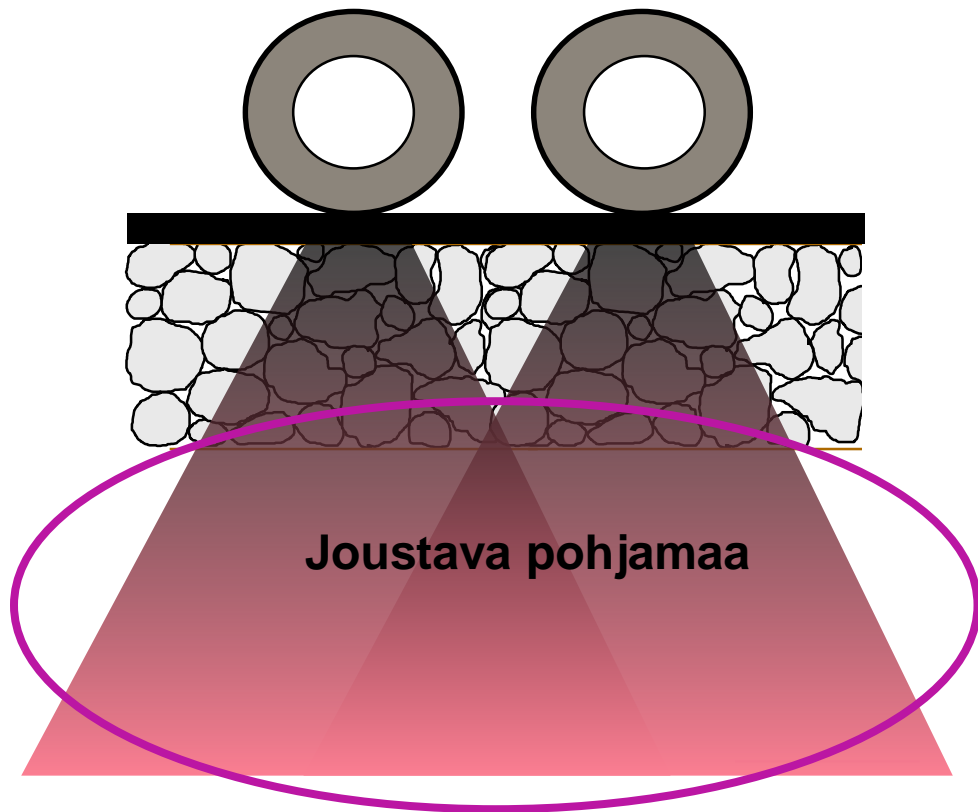

Peräkkäisten akselien kuormitusvaikutus pohjamaassa

Jäykkä pohjamaa

Jäykällä pohjamaalla peräkkäiset akselit toimivat erillisinä, mutta pehmeällä pohjamaalla niiden kuormitusvaikutukset yhdistyvät; vaikutus on sitä korostetumpi mitä ohuempi/heikompi on tien rakenne.

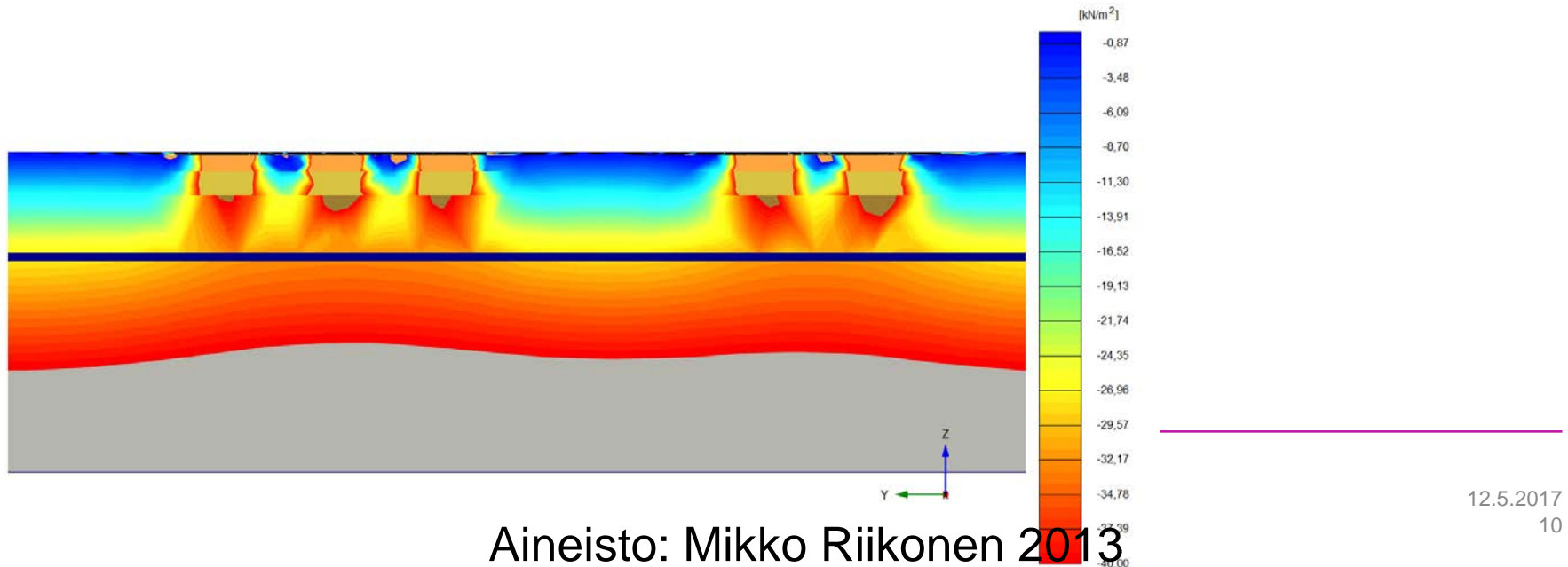

Joustava pohjamaa

Aineisto: Pauli Kolisoja

3D Mallinnustuloksia Aalto

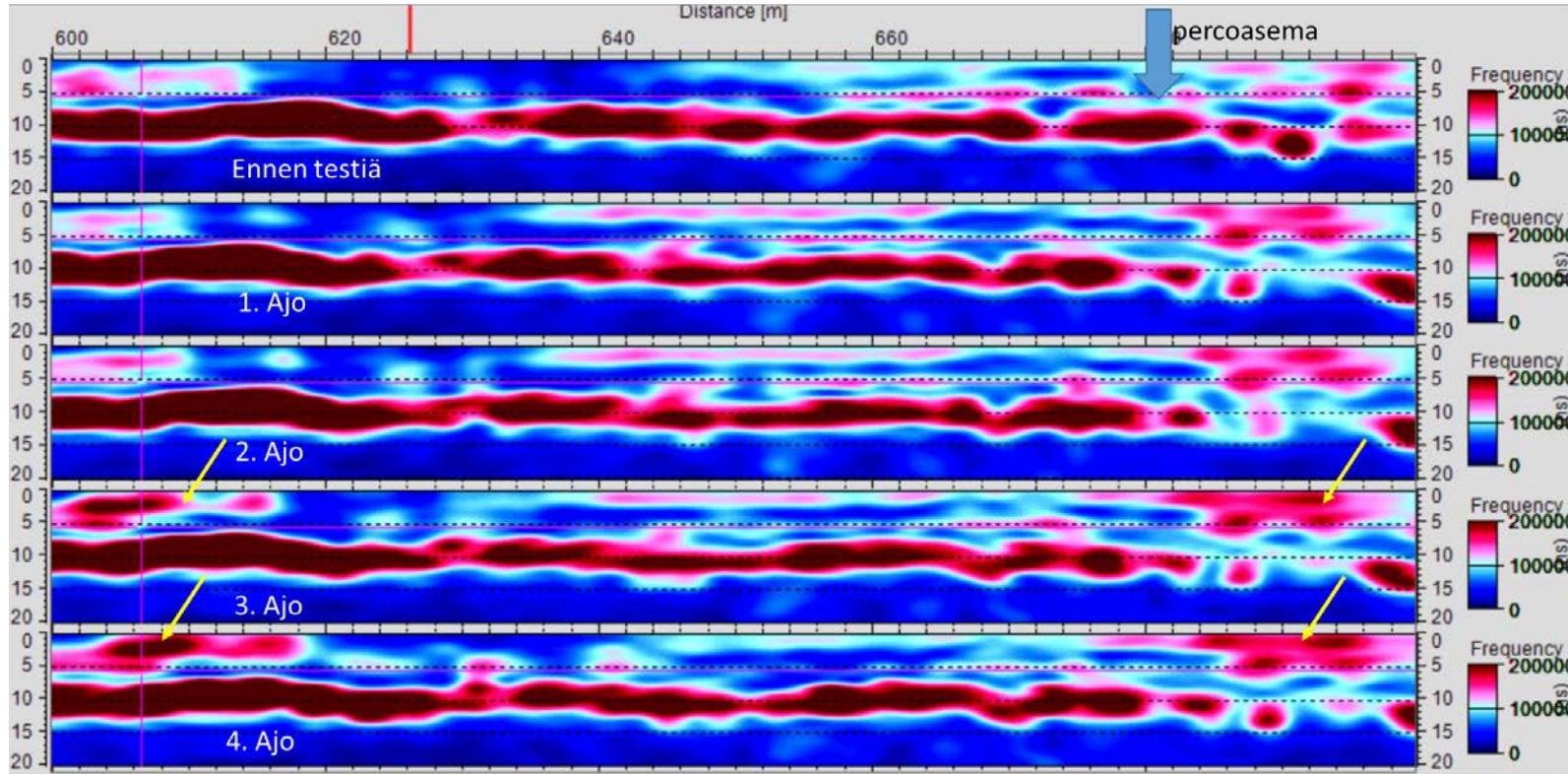
- Ratkaisevaa on yksittäisen akselin tai telirakenteen massa
  - Miten massa jakautuu akselien ja telirakenteiden kesken
- Vierekkäisillä akseleilla on yhteisvaikutus telirakenteissa, joissa akselit ovat hyvin lähellä toisiaan

Mallinnustuloksia ja suosituksia

- Suuremmat kokonaismassat vaikuttavat haitallisesti etenkin ohutpäällysteisten tierakenteiden alaosiin sekä koheesiopohjamaahan
- Kokonaismassa nousee -> pystysiirtymät kasvavat
- Kuormitusvaikutuksia voidaan lieventää:
  - *Kerrospaksuuksien kasvattamisella*
  - *Jäykemmällä päällystekerroksella*
  - *Ylikuormattujen ajoneuvojen poistamisella liikenteestä (valvonta)*
  - *Toimivalla tierakenteen kuivatuksella*
  - *Jakamalla telirakenteen kuorma optimaalisesti akseleiden kesken*
  - *Alentamalla rengaspaineita*
  - *Pidentämällä akseliväliä*

Rakenteessa tapahtuneet kosteustilan muutokset syksy 2017, maatutkaus

Angelintie, Inari, mittaukset Roadscanners

Yhteenveto

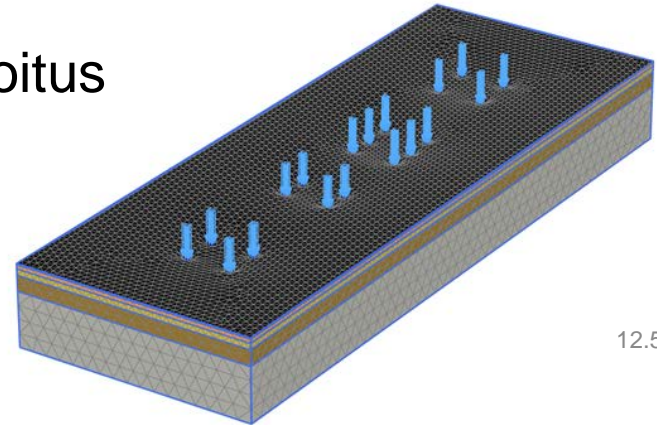
- Suositaan paripyöriä tai erittäin leveitä yksittäispyöriä
- Akselipainojen rajaaminen
- Akselimäärien kasvattaminen, jolloin ajoneuvon pituus kasvaa
- Ongelmana **alempi tieverkko** ja siellä päällysrakenteeseen tai pohjamaahan kertyvä huokosvedenpaine erityisesti märkinä jaksoina.
- Muuttuva rengaspainejärjestelmä parantaa tilannetta.

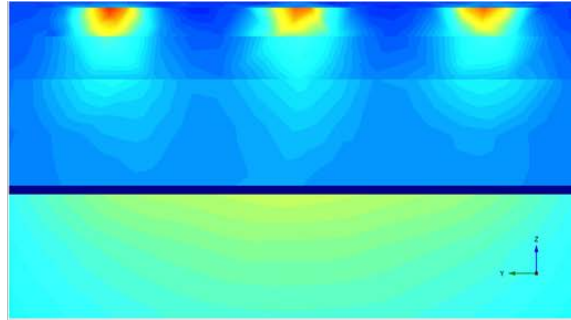
Tulevaisuus

- Paine kasvattaa ajoneuvojen kokonaiskuormaa jatkuu
- Jonkin verran mahdollisuus kasvattaa ylemmällä tieverkolla.
- Pehmeiköille perustettujen alemman tieverkon teiden vaurioituminen tulee todennäköisesti kasvamaan jo nykyisillä massoilla
- Kuivatuksesta huolehtiminen
- Ilmastonmuutoksen vaikutus esim. pidempiaikaiset märät jaksot talvella
- Paremmat ennustemallit ja periodimitoitus
- Tienpidon määrärahojen riittävyys?

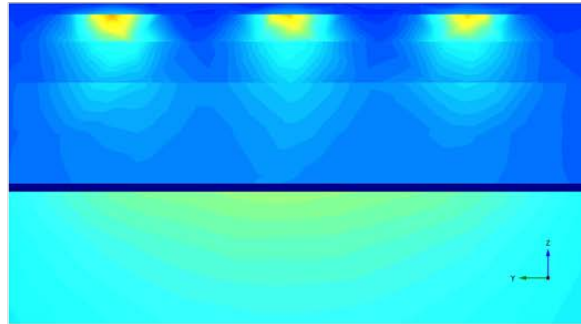
Kiitos

3-aks. 27 t
Pystysuuntainen
muodonmuutos

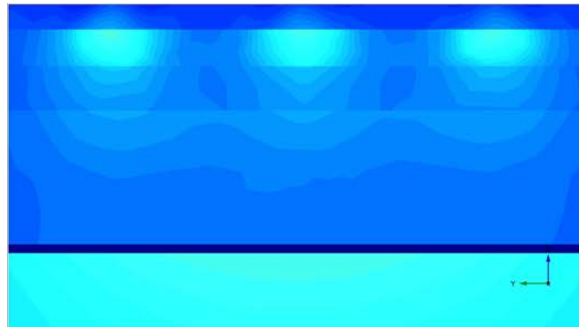
Ohut päällysrakenne

0,4AB

**Keskipaksu
päällysrakenne**

0,8AB

**Paksu
päällysrakenne**

10,0AB